

Sandra Braun

*Prljava
igra*

Prevela sa engleskog
Vladislava Prodanović Dunderski

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

1.

Je l' to to?“
„To je to.“ Grif Barket je bacio malu platnenu tašnu na zadnje sedište auta, a zatim je otišao na prednje, suvozačko. „Nisam mnogo poneo. Nema šanse da nosim suvenire.“ Nije želeo nikakva podsećanja na vreme koje je morao da provede u BIG-u, što je zvanična šifra za Federalnu popravnu ustanovu u Big Springu, u Teksasu.

Udobno se smestio na sedište od luksuzne kože, podesio da klima duva pravo u njega, a zatim, kad je shvatio da se ne kreću, pogledao u vozača.

„Pojas.“

„O... Da.“ Grif je razvukao pojas preko grudi i zakačio ga. Neiskreno je rekao: „ Ne bismo želeli da prekršimo zakon.“

Kakvi su bili ostali advokati, Vajat Tarner je bio okej. Ali, ako je i imao smisao za humor, dobro ga je skrivao. Nije se ni nasmešio na Grifovu ironičnu primedbu.

„Hajde, Tarnere, orasploži se“, rekao je Grif. „Ovo je poseban dan.“

„Nažalost, mi nismo jedini koji ga proslavljamo.“

Tarner je ukazao Grifu na ružni, maslinastozeleni auto parkiran na mestu za hendikepirane. Izgledalo je protivzakonito, jer s retrovizora nije visila oznaka. Grif nije prepoznao ni marku ni model automobila, jer nije bio ni pet godina star. Ni po čemu se sedan bez suvišnih ukrasa nije razlikovao osim po čoveku koji je sedeo za volanom.

Grif je psovao tihim glasom. „Šta *on* radi ovde?“

„Na svim vestima bilo je da izlaziš danas, ali sumnjam da je doneo šampanjac.“

„Pretpostavljam da hoće da nastavi tamo gde ste vas dvojica stali.“

„Nema šanse.“

Predmet njihovog razgovora, Stenli Rodarte, parkirao se tako da ga nisu mogli izbeći. On je želeo da ga Grif vidi. A Grif bi ga svuda prepoznao, jer je Stenli Rodarte bio ružni kućkin sin. Lice mu je izgledalo kao da ga je neki rezbar, suviše nestrpljiv da izglrača grube ivice, motorom testerom izrezao iz hrasta. Jagodične kosti oštre kao nož bacale su senku na crvenu, osutu kožu. Njegova kosa bila je boje prljave slame, a i tekstura je bila takva. Iza sočiva njegovih neprozirnih naočara za sunce, njegove oči – žućkaste, prisećao se Grif – bez sumnje su bile uperene u Grifa s dozom neprijateljstva koje ni pet godina nije umanjilo.

Grif je slegao ramenima s više ravnodušnosti nego što je zaista osećao. „Troši svoje vreme.“

Zvučeci kao glas strašnog suda, Tarner je rekao: „On očigledno ne misli tako.“

Kako su se približili drugom automobilu, Grif se nacerio Rodarteu, a zatim mu pokazao srednji prst.

„Bože, Grife.“ Tarner je ubrzao ka kapiji zatvora. „Šta ti fali?“

„Ne plašim se ja njega.“

„E pa, trebalo bi. Da imaš imalo razuma, do jaja bi ga se plašio. Očigledno nije zaboravio na Bendija. Drži se podalje od njega. Ozbiljno ti govorim. Slušaš? Nemoj ga zajebavati.“

„Da li ćeš mi naplatiti taj savet koji nisam tražio?“

„Ne, taj savet ide na račun kuće. To je za moju zaštitu koliko i za tvoju.“

Uprkos klimi koja je duvala kao luda, Grif je spustio prozor dok je Tarner vozio kroz kapiju federalnog zatvora koji je bio njegov dom proteklih pet godina. Zona u kojoj je bio zatvoren bila je minimalno obezbeđena, ali ipak je bio zatvor.

„Bez uvrede za ljude u Big Springu, ali nikad više ne želim da pređem granice grada“, prokomentarisao je kad su napustili grad zapadnog Teksasa i uputili se ka istoku na međudržavni put 20.

Vazduh je bio vruć, suv i pun krupnog peska, s mirisom dizela i izduvnih gasova s prometnog autoputa, ali bio je to vazduh na slobodi,

prvi koji je Grif osetio u hiljadu osam stotina i dvadeset pet dana. Gu-tao ga je.

„Lep osećaj biti na slobodi?“ pitao ga je njegov advokat.

„Nemaš pojma.“

Nakon jednog trenutka, Tarner je rekao: „Ozbiljno sam mislio ono što sam rekao za Rodartea.“

Vetar koji je nosio pesak očistio je Grifovo lice i spljeskao mu kosu. „Opusti se, Tarnere“, rekao je, nadvikujući se s bukom smrdljivog kamiona sa stokom koji ih je zaobišao uz tutnjavu. „Neću izazivati Rodartea. Niti bilo koga drugog. To je iz moje prošlosti. Davne prošlosti. Kažnjen sam i platio sam svoj dug društvu. Gledaš u rehabilitovanog, drugačijeg čoveka.“

„Drago mi je što to čujem“, rekao je advokat, uz mnogo skepticizma.

Grif je posmatrao Rodartea u bočnom retrovizoru. Pratio ih je od Big Springa a sada je podešavao brzinu njihovoj, s najmanje tri vozila između njih. Čak i ako je znao da ih Rodarte prati, Vajat Tarner to nije spomenuo. Grif je hteo da kaže nešto o tome, ali onda je shvatio da ima stvari za koje njegov advokat ne treba da zna. Stvari koje bi ga samo brinule.

Tri stotine milja kasnije, Grif je stajao u stanu u sredini dnevne sobe, što je bio smešno pogrešan naziv. Osoba je mogla tamo da provodi dane, ali to se ne bi moglo nazvati življenjem pod svojim delom sunca. Soba je bila tako tamna da se graničila sa sumornošću, ali slabo osvetljenje išlo joj je naruku. Pukotina velika kao njegov kažiprst protezala se celom dužinom zida, od poda do plafona, kao šiljasta munja. Tepih je bio lepljiv. Klima je šištalala, a vazduh koji je ispuštala bio je vlažan i smrdeo kao kineska brza hrana stara jedan dan.

„Nije bogzna šta“, rekao je Tarner.

„Ma, sereš.“

„Ali nema zakupa. Kirija se plaća od meseca do meseca. Smatraj ovo samo privremenom stanicom dok ne nađeš nešto bolje.“

„Big Spring je bar bio čist.“

„Želiš da se vratiš?“

Možda je Tarner ipak imao smisao za humor.

Grif je bacio svoju platnenu torbu na trosed. Ne samo što je izgledao neudoban nego je i tapacirung bio uflekan bog sveti zna čime. S ljubavlju se prisetio svog stana u višespratnici u kojoj je nekada živio, u elegantnom delu Dalasa, u Tertl Kriku. Obasjan prirodnim svetlom danju, spektakularan pogled na liniju horizonta noću. Opremljen bezbrojnim pogodnostima. Za polovinu sprava i tričarija nije znao ni čemu služe ni kako da ih koristi. Ali glavno da ih je imao.

„Kada si prodao moj stan, zar nisi mogao ništa od mojih stvari da zadržiš?“

„Odeću. Lične stvari. Fotografije. Tako to. Sve je u skladištu. Ali ostatak...“ Tarner je odmahnuo glavom i nervozno vrteo ključeve kao da je nestrpljiv da se vrati u svoj auto, iako su se vozili skoro pet sati uz samo jednu pauzu. „Prvo sam prodao sve iz tvoje kutije sa igračkama.“

To je bio nadimak za dodatnu garažu koju je iznajmio za držanje njegovih igračaka za odrasle – skija, opreme za ronjenje, indijskih motobicala, čamca za pecanje grgeča koji je tačno jedanput bio u vodi. Stvari koje je kupio uglavnom zato što je mogao.

„Sledeći su prodati *eskalada* i *porše*. Odlagao sam prodaju *leksusa* dok god sam imao izbora. A zatim sam počeo da praznim stan. Sve sam morao da prodam, Grife. Da bih mogao da platim tvoju kaznu. Honorar za konsultacije.“

„Tvoj honorar.“

Tarner je prestao da vrti ključeve. Da su drugačije okolnosti, borbeni stav koji je zauzeo bio bi smešan. Grif je bio za pola stope viši, i tokom boravka u zatvoru nije zabušavao na treninzima. Štaviše, sad je bio čvršći nego pre odlaska.

Vajat Tarner bio je bleđ kao bilo koji čovek koji dvanaest sati radi u zatvorenom prostoru. Trening se za njega sastojao od osamnaest rupa u golfu, vožnje kolima i dva koktela u klubu. U svojim srednjim četrdesetim, već je imao meki stomacić i opuštenu zadnjicu.

„Da, Grife, moj honorar“, rekao je braneći se. „Ja sam plaćen za svoj posao. Kao što si i ti.“

Grif ga je na momenat pogledao, a onda nežno rekao: „Bio. Kao što sam *bio*.“

Tarner je popustio i, zbog svoje razdražljivosti, izgledao posramljeno, udaljio se i spustio drugi set ključeva na stočić za kafu na

rasklapanje. „Naš rezervni auto. Parkiran je napolju. Ne možeš da ga promašiš. Bledocrven, *honda* s dvojna vrata. Kao zamena ne vredi ništa, tako da kada je Suzan dobila svog *rendž rovera*, zadržali smo ga za hitne slučajeve. Ide dobro. Promenjeno je ulje i gume su proverene. Koristi ga dokle god ti treba.“

„Da li će dnevno iznajmljivanje biti dodato na moj račun?“

Tarner se ponovo uvredio. „Zašto si takav gad u vezi sa svime? Pokušavam da pomognem.“

„Tvoja pomoć mi je trebala pre pet godina da me izvučeš iz jebnog zatvora.“

„Uradio sam sve što sam mogao za tebe“, Tarner je uzvratio. „Uhvatili su te. Izvršiš krivično delo, ideš u zatvor.“

„Au, moram to da zapišem.“ Grif je prepipavao džepove kao da traži olovku.

„Ja sam ovde.“

Tarner je krenuo ka vratima, ali Grif ga je sprečio. „U redu, u redu, ti si princ među advokatima a ja sam nezahvalni gad. Šta još?“

Dozvolio je Tarneru da se nekoliko minuta opravdano ljuti, a onda je pomirljivim tonom ponovio: „Šta si još učinio za mene?“

„Nešto od tvoje odeće stavio sam u orman u spavaćoj sobi.“ Pokazao je na otvoren ulaz s druge strane sobe. „Farmerice i rolke nisu izašle iz mode. Pokupio sam nekoliko čaršava i peškira iz *Targeta*. Imaš li sve što ti treba za kupatilo?“

„U mojoj torbi.“

„Flaširana voda, mleko i jaja su u frižideru. I hleb je tamo. Mislim da u špajzu ima bubašvaba.“

„Garant.“

„Gledaj, Grife, znam da ovo nije palata.“

Da ne bi ispao nezahvalan, dodao je: „Ali kao što si rekao, to je samo privremena stanica. Da li imam telefon?“

„U spavaćoj sobi. Položio sam depozit za tebe. Na moje ime je. Možemo ga isključiti kad nabaviš svoj.“

„Hvala. Koji je broj?“

Tarner mu je rekao: „Zar ne moraš da zapišeš?“

„Nekada sam u glavi imao dve stotine utakmica. Mogu da zapamtim deset cifara.“

„Hmm. Dobro. Ne zaboravi da se javiš socijalnom radniku. Moraće da zna kako da stupi u vezu s tobom.“

„To mi je prvo na spisku. Zvati Džerija Arnolda.“ Grif je štriklirao u vazduhu.

Tarner mu je uručio koverat iz banke. „Evo nešto gotovog novca dok ne dobiješ kreditnu karticu. A tu ti je i vozačka dozvola. Adresa je pogrešna, naravno, ali važi do tvog sledećeg rođendana, a do tada ćeš biti na nekom drugom mestu.“

„Hvala.“ Grif je bacio koverat na sto pored ključeva od pozajmljenog automobila. Uzimanje svega toga od advokata bilo je skoro isto toliko ponižavajuće kao i prvi dan u zatvoru, kad su mu rekli pravila, kao i kazne za njihovo kršenje.

„Pa, onda, mislim da si spreman.“ Advokat ga je lupio po ramenu, što je izgledalo kao neprirodan i čudan gest od njega. Brzo se okrenuo, ali kod vrata je zastao i osvrnuo se. „Grife... uh... ljudi su još uvek besni na tebe. Mnogi smatraju da si počinio smrtni greh. Ako ti neko uputi oštru kritiku, nemoj dozvoliti da te to previše uznemiri. Okreni drugi obraz, u redu?“

Grif je ćutao. Nije obećavao ono što nije mogao da ispuni.

Tarner je oklevao, izgledajući zabrinuto. „Izlazak iz zatvora... Velika je to promena.“

„Udarci ostaju.“

„Oni časovi koje imaju za zatvorenike koji će uskoro biti pušteni...“

„Program pripreme za puštanje iz zatvora.“

„Da. Da li su časovi bili od pomoći?“

„O, da. Naučio sam kako da popunim prijavu za posao. Podsticali su me da ne češem dupe i da ne čačkam nos za vreme razgovora za posao.“

Razočaran, Tarner je upitao: „Imaš li pojma šta ćeš da radiš?“

„Naći ću posao.“

„To sigurno. Mislio sam, imaš li nešto u izgledu?“

„Da li znaš da nacionalni fudbalski tim traži starting beka?“ Tarnerovo lice je postalo tako mlitavo da se Grif nasmejao. „To je bila šala.“

Imanje je bilo ograđeno dvanaest stopa visokim zidom od cigli prekrivenim bršljanom.

„Jebote.“ Grif je zaustavio crvenu *hondu* kod interfona blizu kapije. Po adresi je znao da je ovo imućan deo Dalasa, ali nije očekivao da je *ovako* imućan.

Na interfonu su bile odštampane instrukcije kako da kontaktirate s kućom. Udario je niz brojeva na tastaturi, kojim je, pretpostavljao je, nazvao kuću. U roku od momenta, iz zvučnika se čuo glas.

„Da?“

„Grif Barket želi da vidi gospodina Spikmena.“

Ništa više od toga nije rečeno. Ali otvorila se gvozdена kapija sa šiljcima i on se odvezao. Staza od cigli bila je oivičena alejama niskog rastinja i cveća. Iza njih, travnjak po kojem su padale senke drveća izgledao je kao tepih od zelenog somota.

I sama velika gospodska kuća bila je impresivna koliko i uređeno zemljište. Nekoliko decenija starija od Grifa, bila je konstruisana od sivog kamenja. Neki od njenih zidova bili su prekriveni bršljanom kao i zidovi imanja. Pratio je vijugavi prilazni put i parkirao tačno ispred ulaza, zatim je izašao iz pozajmljene *honde* i prišao ulaznim vratima. Sa strane su stajale saksije sa zimzelenim drvećem. Besposleni Grif se pitao kako su to uspjeli da drvo raste u obliku vadičepa.

Nije bilo paučine koja bi visila s nadstrešnice. Ni zalutalog lista. Ni mrlje na bilo kojem prozoru. Kuća, zemljište, celo mesto bili su jebeno savršeni.

Kada je Vajatu Tarneru rekao da nema nikakav posao u izgledu, lagao je. Nije da je bio zatrpan ponudama za posao. Trenutno, Grif Barket je nesporno bio najomraženiji čovek u Dalasu, ako ne i u celom Loun Star Stejtu*. Ne, to je još uvek ograničavalo: mrzeli su ga u celoj zemlji koja voli fudbal. Ljudi su podrugljivo izgovarali njegovo ime, ili bi, pošto bi ga izgovorili, pljunuli kao da žele da oteraju zlog duha. Niko pri zdravoj pameti ne bi ga hteo na platnom spisku.

Ali imao je ovu jednu šansu, koliko god slabu.

Nekoliko dana pre njegovog izlaska iz zatvora, primio je poziv da bude na ovom mestu, ovog dana, u ovoliko sati. Na ovoj krutoj vizit-karti bila je gravirano: Foster Spikmen. Ime mu je bilo pomalo poznato iako Grif nije znao odakle.

* Teksas.

Kada je pritisnuo zvono na vratima, pitao se šta bi neko ko živi na ovakvom mestu želeo od njega. Pretpostavljao je da ovaj sastanak nagoveštava poslovnu ponudu. Sada, uvidevši ovu raskoš, pomislio je da ipak nije. Možda je ovaj Spikmen bio krajnje konzervativan obožavalac *Kauboja*, koji je samo želeo parče mesa Grifa Barketa.

Vrata su se skoro odmah otvorila. Pozdravio ga je nalet hladnog vazduha, blagi miris narandži, i momak koji je izgledao kao da bi trebalo da nosi koplje i komad sukna oko kukova.

Grif je očekivao sluškinju ili batlera – nekoga s belom keceljom, s mekim glasom i ljubaznim ali rezervisanim manirima. Ovaj momak nije bio ni blizu. Nosio je uzanu crnu majicu kratkih rukava i crne pantalone. Imao je široke, ravne crte majanskih kraljeva. Njegova koža bila je glatka i bez brade. Ravna kosa crna kao mastilo.

„Uh, gospodin Spikmen?“

Odmahnuo je glavom i nasmejao se. Bolje rečeno, pokazao je svoje zube. Ne biste to mogli nazvati osmehom, jer se nijedna druga crta lica nije promenila, čak ni blago. Stajao je sa strane i pokazao Grifu da uđe.

Zasvođeni plafon nazirao se tri sprata više. Istočnjački ćilimi stvarali su suptilnu boju na mermernom podu. Grifov lik bio je uhvaćen u ogromnom ogledalu koje je visilo a dugačke konzolne table. Vijugavo stepenište predstavljalo je arhitektonsko čudo, naročito imajući u vidu kad je kuća građena. Prostor je bio ogroman i tih kao u katedrali.

Čovek je, ne progovarajući, pokretom glave pokazao Grifu da ga prati. Grifu je ponovo palo na pamet da ga Foster Spikmen čeka u zasedi. Da li je sprave za mučenje i bičeve držao u tamnici?

Kada su stigli do dvokrilnih vrata, batler – u nedostatku bolje reči – otvorio je oba krila, a onda stao sa strane. Grif je zakoračio u sobu, očigledno biblioteku, jer su se zidovi od poda do plafona sa tri strane sastojali od polica za knjige. Četvrti zid je gotovo sav bio u prozorima, i pružao je pogled na široki travnjak i cvetnu baštu.

„Pitao sam se.“

Grif se na neočekivani glas okrenuo i po drugi put se iznenadio. Čovek koji mu se osmehivao bio je u invalidskim kolicima.

„Šta ste se pitali?“

„Koliko bi fizički impozantan bio uživo.“ Odmerio je Grifa. „Očekivao sam da si tako visok, ali ne toliko... glomazan. Naravno, video sam te samo s razdaljine, iz lože na stadionu i na TV-u.“

„Televizija dodaje pet kilograma.“

Čovek se smejao. „A naramenice i da ne spominjem.“ Pružio je desnu ruku. „Foster Spikmen. Hvala što si došao.“ Rukovali su se. Ništa čudno iako je njegova ruka bila mnogo manja od Grifove, dlan mu je bio suv, a stisak čvrst. Pritisnuo je dugme na svojim skupim invalidskim kolicima i udaljio se. „Uđi, sedi.“

Pokretom je pokazao Grifu ka redu stolica sa odgovarajućim stolovima i lampama. Grif je izabrao jednu od stolica. Dok je tonuo u nju, osetio je žiganje nostalgije za nameštajem sličnog kvaliteta koji je nekad posedovao. A sada je morao da drži hleb u frižideru koji je iritantno zujao.

Bacivši još jedan pogled po sobi i silna jutra zemlje iza prozora, ponovo se pitao šta on *ovde* radi, u velikoj gospodskoj kući prekrivenoj bršljanom, sa ovim sakatim čovekom.

Foster Spikmen je verovatno bio pet godina stariji, što znači da je imao oko četrdeset. Bio je zgodan. Bilo je teško reći koliko je visok jer nije mogao da stoji, ali Grif je pretpostavljao da je to oskudnih šest stopa. Nosio je odeću kao da pohađa ekskluzivnu privatnu školu – mornarskoplavu golf košulju i kaki pantalone, smeđi kožni kaiš, mokasine u tonu, žutomrke sokne.

Nogavice njegovih pantalona ličile su na izduvane balone, jer nije bilo ničega da ih ispuni.

„Nešto za piće?“ Spikmen je ljubazno upitao.

Uhvaćen kako bulji i nagađa, Grif je svoju pažnju ponovo usmerio na lice domaćina. „Kolu?“

Spikmen je pogledao u čoveka koji je otvorio vrata. „Manuelo, dve kole, *por favor*.“

Manuelo je bio poput džaka cementa, četvrtast i čvrst, ali pri kretanju bio je bešuman. Spikmen je primetio da Grif posmatra slugu dok je ovaj išao do bara a zatim počeo da im sipa piće. „On je iz El Salvadora.“

„Huh.“

„Bukvalno je pešice došao u SAD.“

„Huh.“

„On se brine o meni.“

Grif nije mogao da se seti ničega što bi na to mogao da kaže, iako je želeo da pita da li je Manuelo, uprkos svom osmehu, držao zbirku sasušanih glava ispod kreveta.

„Da li ste danas došli kolima iz Big Springa?“ pitao je Spikmen.

„Advokat me je jutros pokupio.“

„Duga vožnja.“

„Nije mi smetala.“

Spikmen se nacerio. „Pretpostavljam da nije. Pošto si tako dugo bio zatvoren.“ Čekao je da Grif uzme svoje piće s malog poslužavnika koji mu je Manuel pružio, a zatim je uzeo svoju čašu od brušenog kristala i podigao je. „Za tvoj izlazak iz zatvora.“

„U to ime.“

Manuelo je izašao kroz dvokrilna vrata zatvarajući ih za sobom. Grif je uzeo još jedan gutljaj kole, nelagodno se osećajući zbog Spikmanovog izrazito radoznalog piljenja.

Šta je ovo predstavljalo? Nedelja pozivanja osuđenika na piće?

Ceo prizor je počinjao da mu smeta. Odlučivši da pređe na posao, spustio je piće na ivicu stola. „Da li ste me zvali da bi izbliza i lično videli bivšeg fudbalera? Ili teškog prestupnika?

Spikmen nije izgledao zbunjen njegovom neučtivošću. „Mislio sam da si na tržištu zbog posla.“

Ne želeći da izgleda očajno ili siromašno, Grif je neodređeno slegnuo ramenima.

„Da li je bilo nekih ponuda?“ pitao je Spikmen.

„Nijedna koja bi me zainteresovala.“

„*Kauboji* nisu...“

„Ne. Niti bilo koji drugi tim. Izbačen sam iz lige. Sumnjam da bih i kartu za utakmicu nacionalne fudbalske lige mogao da kupim.“

Spikmen je klimnuo glavom kao da je već odlučio da će za Grifa Barketa stvari tako stajati. „Ako ne možeš da radiš nešto vezano za fudbal, šta si planirao da radiš?“

„Planirao sam da odležim kaznu i izađem.“

„Ništa osim toga?“

Grif se zavalio u stolicu, ponovo slegnuo ramenima kao da mu nije stalo, posegnuo za kolom i otpio gutljaj. „Poigravao sam se nekim idejama, ali ništa još nisam odlučio.“

„Ja posedujem avio-kompaniju. *Sansaut*.“

Grif je obuzdavao emocije, trudeći se da ne pokaže da je iznenađen ili impresioniran, kad je zapravo bio i jedno i drugo. „Letim njome. Ili bolje rečeno, nekada sam često leteo *Sansautom*.“

Spikmen se nesvesno osmehnuo. „Kao i mnogi, što mi je drago.“

Grif je pogledao po prelepoj sobi, pogled bi mu se zadržao na nekim od njenih blaga, a zatim se vratio na Spikmena. „Mogu se kladiti da ti je drago.“

Uprkos tome što je bio zabavan, Spikmen se mirno osmehivao. „Pozvao sam te da ti ponudim posao.“

Grifu je srce poskočilo od sreće. Čovek kao što je Foster Spikmen mogao bi da mu bude od velike koristi. Sada se setio zašto mu je njegovo ime zvučalo poznato. Spikmen je bio uticajan u Dalasu, posedovao je i rukovodio jednim od najuspešnijih preduzeća u regionu. Odobrenje od njega, pa čak i mali znak oprostaja, značilo bi mnogo da Grif povрати naklonost koju je izgubio pre pet godina.

Ali obuzdao je nalet optimizma. Koliko je on znao, čovek je hteo da mu on procedi sranja iz odvodnog rezervoara na njegovom avionu. „Slušam vas.“

„Posao koji nudim odmah bi ti bio finansijski isplativ. Razumeo sam da je tvoja imovina poslužila za plaćanje kazne koju ti je sud nametnuo.“

Skrivajući istinu, Grif reče: „Većinom da.“

„Tim prinosima je pokriven i značajan deo dugova. Da li je to tačno?“

„Slušajte, Spikmen, zašto pitate ako znate. Izgubio sam sve i još više. Da li ste to hteli da čujete? Ni pas nema za šta da me ujede.“

„Onda pretpostavljam da će ti sto hiljada dobro doći.“

Šokiran iznosom, Grif je osetio kako njegova uzrujanost prelazi u sumnjičavost. Na težak način je naučio da se pazi svega do čega izgleda da je lako doći. Ako je izgledalo suviše dobro da bi bilo istinito, onda je verovatno i bilo. „Sto hiljada godišnje?“

„Ne, gospodine Barket“, rekao je Spikmen, uz osmeh, uživajući u ovome. „Sto hiljada da sklopimo posao. Koristeći tebi poznat izraz, to bi bilo kao bonus pri potpisivanju ugovora.“

Deset sekundi Grif je piljio u njega. „Sto hiljada dolara. Američkih dolara.“

„Legalan tender. Tvoji su ako pristaneš na ono što predlažem.“

Grif je pažljivo raskrstio noge, pomno razmišljajući o toj količini novca i koliko mu je potreban. „Razmišljate o tome da me koristite kao reklamu za vašu avio-kompaniju? Bilbordi, reklame za televiziju? I tome slično? Ne bih baš da poziram nag, ali i o tome bi se moglo pregovarati.“

Spikmen se nasmešio i odmahnuo glavom. „Shvatam da je davanje autograma bio značaj deo tvojih prihoda kada si bio starting bek u *Dalas Kaubojima*. Taj dres broj deset prodavao je šta god da se reklamiralo. Ali plašim se da bi to sada odbilo mušterije, a ne privuklo.“

Iako je znao da je to istina, Grif se razbesneo. „Pa šta ste onda imali na umu? Koga treba da ubijem?“

Spikmen se naglas nasmejao. „Ništa tako drastično.“

„Ja ne znam ništa u vezi sa avionima.“

„Ovo nema veze sa avio-kompanijom.“

„Treba vam novi baštovan?“

„Ne.“

„Onda stvarno ne znam. Šta treba da uradim da zaradim svojih sto hiljada dolara?“

„Oplodi moju ženu.“

2.

Molim?“
„Dobro ste čuli, gospodine Barket. Još jednu kolu?“
Grif je nastavio da pilji u svog domaćina dok mu se pitanje nije urezalo u mozak. Ako ništa drugo, ludi kućkin sin je bio ljubazan domaćin. „Ne, hvala.“

Spikmen se odvezao svojim kolicima do poslednjeg stola, pokupio Grifovu praznu čašu i zajedno sa svojom poneo do vlažnog šanka, a onda obe spustio na policu ispod sudopere. Krpom za sudove obrisao je granitnu ploču šanka, mada se s mesta gde je Grif sedeo videlo da je besprekorno ispoliran; na staklastoj površini nije bilo ni kapljice tečnosti, ni crtica vlage. Spikmen je smotao krpu, nameštajući ivice da budu ravne, i proturio je kroz kariku zakačenu za šank.

Dovezao se do stola kraj Grifovog lakta i podmetač za čaše koji je upotrebio vratio u njegov mesingani držač, tri puta ga lupnuo, i unazad se vratio na svoje prvobitno mesto, nekoliko stopa od Grifa.

Grif je, posmatrajući ovo manevrisanje, pomislio: *ljubazan* i uredan.
„Reci mi ako se predomisliš u vezi s pićem“, reče Spikmen.

Grif ustade, namesti stolicu, ponovo pogleda Spikmena da bi video da li se njegovo ludilo moglo otkriti sa ove razdaljine, zatim je otišao do prozora i pogledao napolje. Trebalo mu je da se spusti na zemlju, da bude siguran u to da nije upao u zečju rupu ili tako nešto.

Osećao se isto kao prvih nedelja u Big Springu, kada se budio dezorijentisan i kada mu je trebalo nekoliko sekundi da se seti gde se

nalazi i zašto. Ovo je bilo isto. Osećao se kao da je odvojen. Morao je da se snađe.

Iza prozora, nigde Ludog Šeširdžije* na vidiku. Sve je i dalje bilo na svom mestu i izgledalo savršeno normalno – smaragdno staklo, kameni puteljak koji vijuga kroz aleju cveća, i drveće čije široke grane prave hlad. Jezerce u daljini. Plavo nebo. Iznad glava, mlaznjak je prilazio Dalasu.

„Jedan od naših.“

Grif nije čuo kada su mu se Spikmenova kolica približila i iznenadio se kako su mu bila blizu. Eto šta zatvor učini od čoveka. Postaneš nervozan. Nekada su linijski igrači, preko tri stotine funti teški, jurišali na njega nastojeći da ga povrede i prouzrokuju bol, sa zubima iza štitnika za lice, očiju punih zlobe. Bio je pripremljen za njih i njihovo maltretiranje.

Čak i u zatvorima minimalnog obezbeđenja, u kojima su zatvorenici bili kancelarijski kriminalci, čovek bi bio nervozan dvadeset četiri sata, sedam dana u nedelji. Uvek bi bio u pripravnosti i držao druge ljude na odstojanju.

Naravno, on je bio takav pre zatvora.

Spikmen je posmatrao mlaznjak. „Iz Nešvila. Treba da sleti u sedam nula sedam.“ Bacio je pogled na svoj sat. „Tačno na vreme.“

Grif ga je proučavao nekoliko sekundi, a onda je rekao: „Do đavola, ti izgledaš savršeno normalno.“

„Sumnjaš u moj zdrav razum?“

„Pa, pomalo.“

„Zašto?“

„Pa, za početak, ne nosim znak na kojem piše banka sperme.“

Spikmen se nasmejao. „Nisi se nadao da ću ti ponuditi takav posao, ha?“

„Ni u ludilu.“ Sada je Grif bacio pogled na svoj sat. „Slušajte, imam planove za večeras. Treba da se nađem s nekim prijateljima.“ Nije imao nikakve planove. Ali zvučalo je uverljivo. „Moram da krenem da bih stigao na vreme.“

Spikmen je izgledao kao da je prozreo njegovu laž. „Pre nego što odbijete moju ponudu“, rekao je, „barem me prvo saslušajte.“

Pružio je ruku kao da želi da dotakne Grifovu. Grifov trzaj nije bio nameran, ali nije bilo šanse da ga Spikmen ne primeti. Zbunjen,

* Lik iz *Alise u zemlji čuda*.

podigao je pogled ka Grifu, ali povukao je svoju ruku pre nego što ga je dodirnuo. „Izvinjavam se“, promrmljao je Grif.

„To je zbog invalidskih kolica“, Spikmen je nabusito rekao. „Tera ljude. Kao bolest ili amajlija koja donosi nesreću.“

„Nije u tome stvar. Uopšte nije u tome stvar. To je, uh... Slušajte, mislim da smo završili. Moram da idem.“

„Molim vas, Grife, nemojte još da idete. Mogu li da vas zovem Grif? Mislim da je ovo dobar momenat da prestanemo da persiramo, zar ne?“

U Spikmenovim očima ogledala se jarka svetlost od prozora. Bile su to bistre, inteligentne oči. Nije bilo ni traga ludilu niti divljačkoj veselosti koja bi ukazivala na gubitak razuma. Grif se pitao da li gospođa Spikmen zna za ovo. Do đavola, pitao se da li gospođa Spikmen uopšte *postoji*. Ovaj milioner bi mogao biti sklon obmanama a istovremeno kompulzivno uredan.

Pošto Grif nije odgovorio na pitanje vezano za persiranje, Spikmenov osmeh pretvorio se u razočaranje. „Barem ostani dovoljno dugo da završim sa svojim ubeđivanjem. Ne bih voleo da mi propadne sve ono uvežbavanje.“ Na brzinu se osmehnuo. „Molim te.“

Boreći se da ne izjuri napolje, ali istovremeno osećajući se krivim što je čoveku dao korpu, Grif se vratio na svoje mesto i seo. Dok se nameštao na ukrasnom jastučiću, primetio je da mu je košulja vlažna jer se znojio od nervoze. Čim bude mogao graciozno da izađe, biće *adios*.

Spikmen je započeo dijalog rečima: „Ja ne mogu da stvorim dete. Ni na koji način.“ Zastao je kao da želi to da naglasi. „Da imam sperme“, tiho je dodao, „ti i ja ne bismo vodili ovaj razgovor.“

Ni Grif nije želeo da ga vodi. Nije bilo lako gledati u oči čoveka dok govori o gubitku muškosti. „U redu. Treba ti donor.“

„Spomenuo si banku sperme.“

Grif je odsečno klimnuo glavom.

„Lora – to je moja žena. Ona i ja nismo želeli taj način.“

„Zašto ne? Najvećim delom su uvaženi, zar ne? Pouzdani? Testiraju donore. I sve to.“

Grif je malo znao o bankama sperme i nije baš bio zainteresovan za to kako funkcionišu. Više je razmišljao o tome zbog čega je Spikmen u kolicima. Da li je oduvek bio paraplegičar, ili je to odskora? Da li je

oboleo od neke degenerativne bolesti koja ga je činila slabim? Zbacio ga je konj? Šta?

„Kada muškarac nije u stanju da stvori dete, kao ja“, rekao je Spikmen, „parovi koriste donora sperme. U većini slučajeva, uspešno.“

On se očigledno nije sramio i bio je svestan svog stanja, i Grif mu je zbog toga odavao priznanje. Da je on u situaciji kao Spikmen, da mu treba neko kao Manuel da se o njemu „brine“, sumnja da bi, kao Spikmen, to sve mogao da prihvati. Znao je da ne bi mogao o tome da priča bez ustezanja, naročito ne pred drugim muškarcem. Možda se Spikmen jednostavno pomirio s tim.

Govorio je: „Grife, Lora i ja očajnički želimo dete.“

„Uh, huh“, reče Grif, ne znajući šta drugo da kaže.

„A želimo da dete liči na mene.“

„U redu.“

Spikmen je odmahnuo glavom kao da Grif još uvek ne shvata. A to mu je bilo jasno kad je Spikmen rekao: „Želimo da svi veruju da sam ja otac tom detetu.“

„Dobro“, reče Grif, ali kao da je na kraju reči bio znak pitanja.

„Nama je to izuzetno važno. Od životnog značaja. U stvari, obavezno.“ Spikmen je podigao svoj kažiprst kao kakav političar spreman da da najvažniju izjavu u svojoj kampanji. „Niko ne sme ni da posumnja u to da nisam otac deteta.“

Grif je ravnodušno slegao ramenima. „Neću nikom reći.“

Smešeci se, Spikmen se opustio. „Odlično. Plaćamo te za diskreciju kao i za tvoje... učešće.“

Grif se blago nasmejao i podigao šake, dlanova okrenutih nagore. „Čekaj malo. Kada sam rekao da neću nikom reći, mislio sam da nikom neću spomenuti ovaj razgovor. U stvari, ne želim ništa više da čujem. Smatrajmo ovaj... uh... razgovor za posao završenim, u redu? Ti zadrži svojih sto hiljada dolara, a ja ću svoju spermu, a ovaj sastanak će biti naša mala tajna.“

Skoro je bio ustao sa stolice kada je Spikmen rekao: „Pola miliona. Pola miliona kad Lora zatrudni.“

Zaustavljen u pokretu, Grifu je bilo lakše da sedne nazad na stolicu nego da ustane. Spuštanje je bilo prilično tvrdo, a onda je zaprepašćen seo i buljio u Spikmena. „Zajebavaš me.“